

Temeljem članka 33. stavak 1. točka 8. Statuta grada Subotice („Službeni list Općine Subotica”, br. 26/08 i 27/08-ispr. i „Službeni list Grada Subotice”, br. 46/11 i 15/13) i članka 14. stavak 1. alineja 2. Odluke o osnutku Turističke zajednice grada Subotice („Službeni list Grada Subotice“, br. 1/10, 43/10, 7/14, 7/15 i 53/16),

Skupština grada Subotice, na ..... sjednici održanoj dana ..... godine, donijela je

RJEŠENJE

o davanju suglasnosti na

Program rada Turističke zajednice grada Subotice za 2018. godinu

I.

Daje se suglasnost na Program rada Turističke zajednice grada Subotice za 2018. godinu, koji je donio Upravni odbor Turističke zajednice grada Subotice na 27. sjednici, održanoj dana 12. 06. 2018. godine.

II.

Ovo Rješenje objaviti u „Službenom listu Grada Subotice“.

O b r a z l o ž e n j e

Pravni temelj: Članak 33. stavak 1. točka 8. Statuta grada Subotice („Službeni list Općine Subotica”, br. 26/08 i 27/08-ispr. i „Službeni list Grada Subotice”, broj 46/11 i 15/13), prema kojem Skupština grada, sukladno zakonu, osniva službe, javna poduzeća, ustanove i organizacije, utvrđene Statutom i vrši nadzor nad njihovim radom i članak 14. stavak 1. alineja 2. Odluke o osnutku Turističke zajednice grada Subotice („Službeni list Grada Subotice”, br. 1/10, 43/10, 7/14, 7/15 i 53/16), prema kojem Skupština grada daje suglasnost na godišnji Program rada.

Razlozi za donošenje: Upravni odbor Turističke zajednice grada Subotice je na 27. sjednici održanoj dana 12. 06. 2018. godine usvojio Program rada Turističke zajednice grada Subotice za 2018. godinu, a sukladno članku 14. stavak 1. alineja 2. Odluke o osnutku Turističke zajednice grada Subotice („Službeni list Grada Subotice”, br.1/10, 43/10, 7/14, 7/15 i 53/16), dostavio isti Skupštini grada Subotice radi pribavljanja suglasnosti.

Predlaže se donošenje Rješenja kako je dano u materijalu.

Izvršitelj: Turistička zajednica grada Subotice i Skupština grada Subotice.

Izvori sredstava potrebnih za realizaciju: Za realizaciju ovoga Rješenja sredstva su osigurana u proračunu Grada Subotice.

Srbija, 24000 Subotica, Trg slobode 1, tel: +381 (0)24 670 350, www.visitsubotica.rs, www.palic.rs
Broj: 349/2018

Dana: 12. 06. 2018. godine

S u b o t i c a

IZVADAK IZ ZAPISNIKA

S XXVII. izvanredne sjednice Upravnog odbora Turističke zajednice grada Subotica, održane dana 12. 06. 2018. godine.

NAZOČNI: Mirjana Stevanović, Marija Milodanović, Ivana Anđelković i Dragutin Miljković - članovi Upravnog odbora, a sjednicom predsjedava Neda Tešović, predsjednica Upravnog odbora.

Sjednici nazoči i v.d. direktora, Nešo Radulović.

Predsjedavajuća UO je predložila sljedeći:

D n e v n i   r e d :

1. Usvajanje zapisnika s XXVI. sjednice Upravnog odbora;
2. Usvajanje prijedloga Programa rada Turističke zajednice grada Subotice za 2018. godinu;
3. Razno.

NEPOTREBNO IZOSTAVLJENO

Usvajanje prijedloga Programa rada Turističke zajednice grada Subotice za 2018. godinu.

V.d. direktora je obrazložio Program rada i nakon kraće rasprave, Upravni odbor Turističke zajednice grada Subotice donio sljedeću:

O D L U K U

Usvaja se prijedlog Programa rada Turističke zajednice grada Subotice za 2018. godinu s četiri glasa za i jednim glasom protiv.

S obzirom na to da nije bilo dodatnih pitanja, sjednica je završena u 10.30 sati.

Predsjednica Upravnog odbora
Neda Tešović

**PROGRAM RADA
TURISTIČKE ORGANIZACIJE
GRADA SUBOTICE
ZA 2018. GODINU**

Subotica, 2018. godina

SADRŽAJ

1. OSNOVNI PODATCI O TURISTIČKOJ ORGANIZACIJI GRADA SUBOTICE	3
2. SADRŽAJ POSLOVA I DJELATNOST TURISTIČKE ORGANIZACIJE GRADA SUBOTICE	5
3. TIJELA UPRAVLJANJA I ORGANIZACIJSKA STRUKTURA TURISTIČKE ORGANIZACIJE GRADA SUBOTICE	6
4. DEFINIRANA MISIJA, CILJEVI I VIZIJA RAZVOJA TURISTIČKE DESTINACIJE SUBOTICA I PALIĆ	12
5. OSTVARENI TURISTIČKI REZULTATI TIJEKOM 2017. GODINE I NJIHOVA ANALIZA	15
6. IZVJEŠĆE O RADU TURISTIČKE ORGANIZACIJE GRADA SUBOTICE ZA RAZDOBLJE SRPANJ2017.–SVIBANJ2018.I PROGRAM RADA ZA 2018.....	22
7. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA I PORUKE ZA BUDUĆNOST	36

1. OSNOVNI PODATCI O TURISTIČKOJ ORGANIZACIJI GRADA SUBOTICE

Turistička organizacija grada Subotice je osnovana Odlukom o osnivanju Turističke organizacije grada Subotice („Službeni list grada Subotice“, broj 1/2010, 43/2010, 7/2014, 7/2015 i 53/2016) kao javna služba s ciljem obavljanja poslova unaprjeđenja i promocije turizma na teritoriju Grada Subotice.

Osnovni poslovni podaci o Turističkoj organizaciji grada Subotice:

POSLOVNO IME
Turistička organizacija grada Subotice Szabadka Város Idegenforgalmi Szervezete Turistička zajednica grada Subotice
SJEDIŠTE
Subotica, Trg slobode 1
DJELATNOST
84.13 – Uređenje poslovanja i doprinos uspješnijem poslovanju na području ekonomije 79.90 – Ostale usluge rezervacije i djelatnosti povezane s njima 79.11 – Djelatnost putničkih agencija 46.90 – Nespecijalizirana trgovina na veliko 47.78 – Ostala trgovina na malo novim proizvodima u specijaliziranim prodavaonicama
PODATCI O REGISTRACIJI
Sudski registar Privrednog suda u Subotici od 25. 3. 2010. godine, oznaka i broj rješenja Fi. 30/2010, registarski uložak broj 5 – 187
08915733
MATIČNI BROJ
POREZNI IDENTIFIKACIJSKI BROJ (PIB)

106571652
JEDINSTVENI BROJ KORISNIKA PRORAČUNSKIH SREDSTAVA
80809
v. d. ravnatelja Turističke organizacije grada Subotice
Nešo Radulović, strukovni inž.tehnologije-specijalist

2. SADRŽAJ POSLOVA I DJELATNOST TURISTIČKE ORGANIZACIJE GRADA SUBOTICE

Sadržina poslova koje obavlja Turistička organizacija grada Subotice definirana je Statutom Turističke organizacije grada Subotice donijetim na sjednici Upravnog odbora Turističke organizacije grada Subotice, održanoj 14. prosinca 2016. godine i odnosi se na sljedeće poslove:

1. Poslovi na unaprjeđenju i promociji turizma grada Subotice,
2. Izrada Programa razvoja turizma i programa promotivnih aktivnosti u skladu sa strateškim marketing planom i ostalim planskim dokumentima Turističke organizacije Srbije,
3. Koordiniranje aktivnosti i suradnja između privrednih i drugih subjekata u turizmu koji neposredno i posredno djeluju u pravcu unaprjeđenja razvoja i na programima edukacije i usavršavanja vještina zaposlenih u turizmu,
4. Poticanje programa izgradnje turističke infrastrukture i uređenja prostora,
5. Osiguravanje informativno-propagandnog materijala kojim se promoviraju turističke vrijednosti Grada Subotice (tiskane publikacije, prospekti, turistički vodiči, audio i video promotivni materijal, internet prezentacije, suveniri i sl.) kroz suradnju s nadležnim tijelima,
6. Prikupljanje i objavljivanje informacija o cjelokupnoj turističkoj ponudi na svom teritoriju, kao i druge aktivnosti značajne za turizam,
7. Organiziranje i sudjelovanje u organizaciji turističkih, znanstvenih, stručnih, sportskih, kulturnih i drugih skupova i manifestacija,
8. Unaprjeđenje rada turističko-informativnih centara (za prihvata turista, pružanje besplatnih informacija turistima, prikupljanje podataka za potrebe informiranja turista, upoznavanje turista s kvalitetom turističke ponude, upoznavanje nadležnih tijela s pritužbama turista i dr.),
9. Suradnja s turističkim organizacijama u zemlji i inozemstvu,
10. Pokretanje i organiziranje aktivnosti u cilju poboljšanja kvalitete usluga u turizmu, razvijanje turističke svijesti, turističke kulture i zaštite i unaprjeđenja životnog okoliša,
11. Posredovanje u pružanju usluga u domaćoj radinosti
12. Prodaja suvenira i
13. Ostale usluge rezervacije i djelatnosti povezane s radom turističkih organizacija (turistički vodiči).

Djelatnost Turističke organizacije grada Subotice odnosi se na:

84.13 – Uređenje poslovanja i doprinos uspješnijem poslovanju na području ekonomije,

79.90 – Ostale usluge rezervacije i djelatnosti povezane s njima,

79.11 – Djelatnost putničkih agencija,

46.90 – Nespecijalizirana trgovina na veliko i

47.78 – Ostala trgovina na malo novim proizvodima u specijaliziranim prodavaonicama.

3. TIJELA UPRAVLJANJA I ORGANIZACIJSKA STRUKTURA TURISTIČKE ORGANIZACIJE GRADA SUBOTICE

U okviru Turističke organizacije grada Subotice identificiraju se sljedeća tijela upravljanja:

- 1) Upravni odbor,
- 2) Nadzorni odbor i
- 3) Ravnatelj.

Upravni odbor Turističke organizacije grada Subotice

Upravni odbor Turističke organizacije grada Subotice se sastoji od 5 članova, od kojih su četiri predstavnici osnivača, a jedan član se imenuje iz reda zaposlenih. Članove Upravnog odbora imenuje i razrješava Osnivač, a mandat članova Upravnog odbora traje četiri godine.

Predstavnik zaposlenih u Upravnom odboru Turističke organizacije grada Subotice se predlaže tajnim izjašnjavanjem svih zaposlenih, a u skladu s odlukom Upravnog odbora Turističke organizacije grada Subotice.

Sjednicama Upravnog odbora Turističke organizacije grada Subotice rukovodi i predsjedava predsjednik Upravnog odbora.

Upravni odbor Turističke organizacije grada Subotice obavlja sljedeće poslove u skladu s odredbama Statuta:

1. Donosi Statut Turističke organizacije grada Subotice, uz suglasnost osnivača,
2. Odlučuje o poslovanju Turističke organizacije grada Subotice,
3. Donosi godišnji program rada Turističke organizacije grada Subotice, uz suglasnost osnivača,
4. Donosi programe turističko-informativno-propagandne djelatnosti i promotivne djelatnosti, uz suglasnost osnivača,
5. Donosi financijski plan, uz suglasnost osnivača,
6. Odlučuje o korištenju sredstava u skladu sa Zakonom,
7. Donosi opće akte,
8. Zaključuje Ugovor o radu s ravnateljem i odlučuje o pravima, obvezama i odgovornostima ravnatelja,
9. Donosi Poslovnik o radu,
10. Donosi Pravilnik o radu,
11. Obavlja i druge poslove utvrđene Zakonom, Odlukom i ovim Statutom.

Aktualni saziv Upravnog odbora Turističke organizacije grada Subotice čine:

Tablica broj 1 Članovi Upravnog odbora Turističke organizacije grada Subotice

Rb	Ime i prezime	Funkcija
1.	Neda Tešović	Predsjednica
2.	Dragutin Miljković	Član
3.	Marija Milodanović	Članica
4.	Mirjana Stevanović	Članica
5.	Ivana Anđelković	Članica iz reda zaposlenih

Nadzorni odbor Turističke organizacije grada Subotice

Nadzorni odbor Turističke organizacije grada Subotice se sastoji od tri člana, od kojih su dva člana predstavnici osnivača, a jedan se imenuje iz reda zaposlenih.

Predsjednika i članove Nadzornog odbora imenuje i razrješava osnivač. Mandat članova Nadzornog odbora traje četiri godine.

Predstavnik zaposlenih predlaže se tajnim izjašnjavanjem svih zaposlenih, na način koji će biti definiran odlukom Upravnog odbora.

Sjednice Nadzornog odbora saziva i njihovim radom rukovodi predsjednik Nadzornog odbora.

U skladu s odredbama Statuta Turističke organizacije grada Subotice nadležnosti Nadzornog odbora su:

1. Obavlja nadzor nad poslovanjem, pregleda godišnji izvještaj o finansijskom poslovanju i godišnji obračun Turističke organizacije grada Subotice, kao i druge akte od značaja za poslovanje Turističke organizacije grada Subotice,
2. Donosi Poslovnik o radu,
3. O rezultatima nadzora obavještava ravnatelja i Upravni odbor,
4. Obavlja i druge poslove utvrđene Zakonom, Odlukom i ovim Statutom.

Aktualni saziv Nadzornog odbora Turističke organizacije grada Subotice čine:

Tablica broj 2 Članovi Nadzornog odbora Turističke organizacije grada Subotice

Rb	Ime i prezime	Funkcija
1.	Milica Trbović	Predsjednica
2.	Miloš Raičević	Član
3.	Postupak izbora u tijeku	Član iz reda zaposlenih

Informacije o naknadama članova Upravnog i Nadzornog odbora

Tijekom 2018. godine planira se održavanje jedne sjednice Upravnog odbora mjesečno, kao i sjednice Nadzornog odbora po potrebi.

Naknade za predsjednika i članove Upravnog i Nadzornog odbora isplaćuju se za mjesec u kome se održava sjednica, bez obzira na broj održanih sjednica u tom mjesecu.

U skladu s predviđenim Financijskim planom Turističke organizacije grada Subotice za 2018. godinu predviđene su sljedeće naknade predsjedniku i članovima Upravnog i Nadzornog odbora:

Tablica broj 3 Pregled visine naknade predsjednika i članova Upravnog i Nadzornog odbora

Upravni odbor	
Predsjednik	4.680 RSD mjesečno u neto iznosu
Članovi Upravnog odbora	3.705 RSD mjesečno u neto iznosu
Nadzorni odbor	
Predsjednik	3.510,00 RSD mjesečno u neto iznosu
Članovi Nadzornog odbora	2.780,00 RSD mjesečno u neto iznosu

Ravnatelj Turističke organizacije grada Subotice

Ravnatelja Turističke organizacije grada Subotice imenuje i razrješava osnivač.

Mandat ravnatelja traje četiri godine.

Osnivač može do imenovanja ravnatelja imenovati vršitelja dužnosti ravnatelja.

Vršitelj dužnosti ravnatelja ima sva prava, dužnosti i odgovornosti kao i ravnatelj i može tu funkciju obavljati do imenovanja ravnatelja, a najduže godinu dana od dana imenovanja.

Ravnatelj Turističke organizacije grada Subotice može odrediti drugu osobu da zastupa Turističku organizaciju grada Subotice.

Ravnatelj Turističke organizacije grada Subotice za svoj rad odgovara Upravnom odboru i osnivaču.

U skladu s odredbama Statuta Turističke organizacije grada Subotice, ravnatelj obavlja sljedeće poslove:

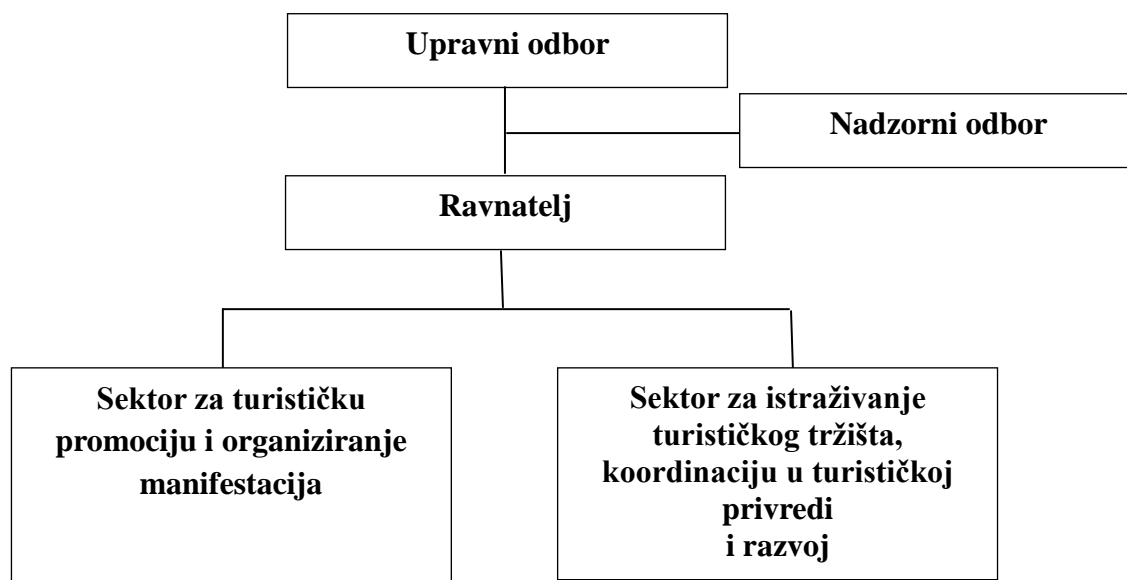
1. Predstavlja i zastupa Turističku organizaciju grada Subotice,
2. Izvršava odluke Upravnog odbora,
3. Organizira i rukovodi radom Turističke organizacije grada Subotice,
4. Osigurava zakonitost rada Turističke organizacije grada Subotice,
5. Predlaže godišnji program rada Turističke organizacije grada Subotice,
6. Predlaže akte koje donosi Upravni odbor,
7. Podnosi Izvješće o poslovanju i godišnji obračun,
8. Donosi akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta,
9. Odlučuje o pravima i obvezama zaposlenih u Turističkoj organizaciji grada Subotice,
10. Obavlja i druge poslove određene Zakonom, Odlukom i ovim Statutom.

Dužnost v. d. ravnatelja Turističke organizacije grada Subotice obavlja
Nešo Radulović, strukovni inženjer tehnologije-specijalist.

Organizacijska struktura Turističke organizacije grada Subotice

Organizacijsku strukturu Turističke organizacije grada Subotice prikazat ćemo sljedećom shemom:

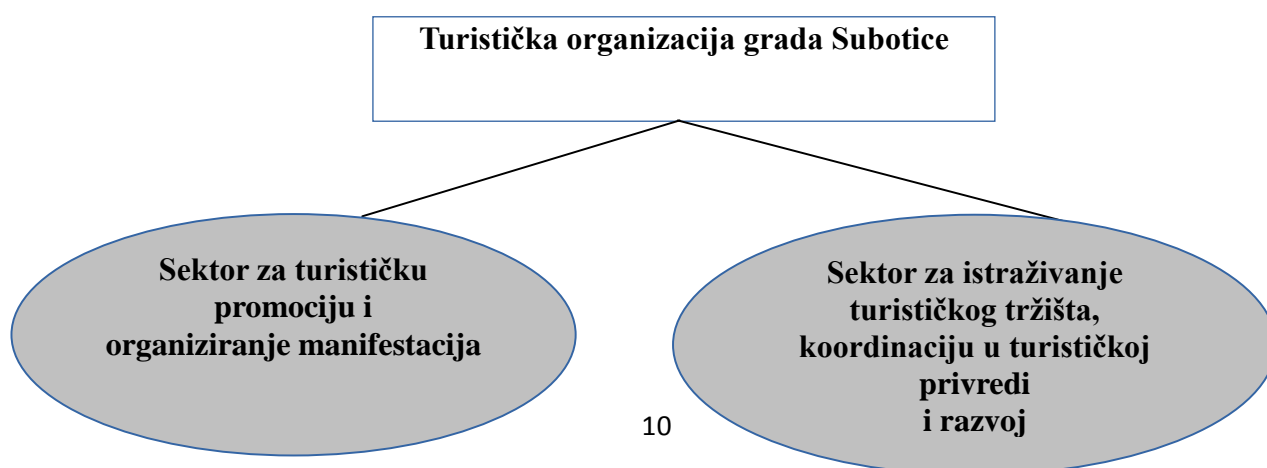
Shema broj 1 Organizacijska struktura Turističke organizacije grada Subotice

Definiranje unutrašnje organizacije, poslova i zadataka uređuju se Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, koju donosi ravnatelj Turističke organizacije grada Subotice, uz suglasnost gradonačelnika. Danim Pravilnikom definira se način organiziranja Turističke organizacije grada Subotice, način rukovođenja Turističkom organizacijom grada Subotice, ukupan broj radnih mjesta u Turističkoj organizaciji grada Subotice s točnim nazivom radnog mjesta i opisom poslova za radna mjesta i potrebnim brojem izvršitelja.

Radi boljeg, efikasnijeg i racionalnijeg ostvarivanja postavljenih ciljeva i zadataka, Turistička organizacija grada Subotice u svojoj organizacijskoj strukturi ima definirane sljedeće sektore i to:

Shema broj 2 Prikaz sektora koji egzistiraju u Turističkoj organizaciji grada Subotice

Način financiranja Turističke organizacije grada Subotice

Za obavljanje svoje djelatnosti Turistička organizacija grada Subotice pribavlja sredstva iz izvora definiranih zakonskom regulativom. Sredstva za obavljanje djelatnosti Turističke organizacije grada Subotice u skladu sa Statutom Turističke organizacije grada Subotice osiguravaju se iz sljedećih izvora:

1. Sredstava naplaćenih od boravišne pristojbe i turističke naknade,
2. Prihoda ostvarenih obavljanjem poslova iz okvira svoje djelatnosti i iz drugih vlastitih prihoda,
3. Donacija, priloga i sponzorstava domaćih i stranih pravnih i fizičkih osoba,
4. Subvencija i dotacija iz proračuna Grada i
5. Drugih izvora u skladu sa Zakonom.

Novčana sredstva kojima raspolaže Turistička organizacija grada Subotice vode se na posebnom tekućem računu.

Naredbodavac za korištenje novčanih sredstava Turističke organizacije grada Subotice jest ravnatelj ili osoba koju ovlasti Upravni odbor Turističke organizacije grada Subotice.

O raspolaganju sredstvima Turističke organizacije grada Subotice odlučuje ravnatelj i Upravni odbor Turističke organizacije grada Subotice.

Zakonski okvir koji regulira poslovanje Turističke organizacije grada Subotice

Prilikom definiranja Programa poslovanja Turističke organizacije grada Subotice korištena je sljedeća zakonska regulativa:

1. Zakon o turizmu ("Sl. glasnik RS", br. 36/2009, 88/2010, 99/2011 - dr. zakon, 93/2012 i 84/2015);
2. Zakon o javnim službama ("Sl. glasnik RS", br. 42/91, 71/94, 79/2005 - dr. zakon, 81/2005 - ispr. dr. zakona, 83/2005 - ispr. dr. zakona i 83/2014 - dr. zakon);
3. Zakon o lokalnoj samoupravi ("Sl. glasnik RS", br. 129/2017, 83/2014-dr.zakon i 101/2016-dr.zakon);
4. Zakon o financiranju lokalne samouprave ("Sl. glasnik RS", br. 62/2006, 47/2011, 93/2012, 99/2013 - usklađeni din. izn., 125/2014 - usklađeni din. izn., 95/2015 - usklađeni din. izn., 83/2016, 91/2016 - usklađeni din. izn., 104/2016 i 96/2017 usklađeni din. izn. - dr. zakon);
5. Zakon o plaćama zaposlenih u državnim tijelima i javnim službama ("Sl. glasnik RS", br. 34/2001, 62/2006 - dr. zakon, 63/2006 - ispr. dr. zakona, 116/2008 - dr. zakoni, 92/2011, 99/2011 - dr. zakon, 10/2013, 55/2013, 99/2014 i 21/2016 - dr. zakon),

6. Zakon o radu (Sl. glasnik RS br. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 -odluka US i 113/2017),
7. Drugi važeći propisi koji se primjenjuju na zaposlene u državnim tijelima, a prvenstveno se odnose na lokalnu samoupravu.

4. DEFINIRANA MISIJA, CILJEVI I VIZIJA RAZVOJA TURISTIČKE DESTINACIJE SUBOTICA I PALIĆ

Iz same definicije Turističke organizacije grada Subotice proizlazi da je osnovni cilj njenog osnivanja unaprjeđenje i promocija turizma Subotice kroz bolju promociju destinacije i u skladu s tim prioritet je stvaranje uvjeta za aktiviranje turističkih resursa na teritoriju grada Subotice i okoline, pa je u skladu s ovim opredjeljenjem ključni cilj unaprjeđenje i promoviranje izvornih vrijednosti destinacije.

Glavni cilj Turističke organizacije grada Subotice je poticanje, koordinacija i organizacija kulturnih i umjetničkih, privrednih, sportskih i drugih manifestacija, a koje imaju za cilj širenje obuhvata turističkog proizvoda koji pruža destinacija. Fokus organizacije ovih aktivnosti jesu područja na kojima postoje interesi za turističku destinaciju Subotica – Palić.

Radi lakšeg sagledavanja komparativnih prednosti i koncipiranja turističkog proizvoda neophodno je navesti misiju, viziju i ciljeve koje Turistička organizacija grada Subotice ima u svom radu.

Misija razvoja turističke destinacije Subotica – Palić

Turistička organizacija grada Subotice sa svim zainteresiranim stejkholderima ima misiju:

1. Povećati odgovornost za skladan ekonomski, društveni i kulturni razvoj u sklopu turističke destinacije, a što zahtijeva stvaranje kvalitetnog, atraktivnog i pozitivnog ambijenta za razvoj urbanog turizma kao glavnog strateškog opredjeljenja za razvoj turističke destinacije,
2. Konstantan rad na razvoju dobrih sustava komuniciranja između svih sudionika u kreiranju integriranog turističkog proizvoda u turističkoj destinaciji Subotica – Palić, gdje svi trebaju surađivati i aktivno sudjelovati u kreiranju atraktivnih i konkurentski integriranih turističkih proizvoda,
3. Ohrabrivati i podržavati realne i kreativne ideje u domeni instrumenata tržišnog nastupa, odnosno instrumenata marketing miska: proizvoda, cijene, kanala prodaje i promocije,
4. Stvarati ugodan i gostoljubiv ambijent za domaće i strane posjetitelje, uključujući i lokalno stanovništvo destinacije,
5. Pridonosi stvaranju ukupnog zadovoljstva turista kroz kvalitetu i kvantitetu ponuđenih usluga u sklopu destinacije. Svi sudionici turističke ponude trebaju pružati usluge visoke kvalitete, prilagođene da zadovolje očekivanja i potrebe posjetitelja,

6. Težiti k definiranju jasne distinkcije između domicilne i drugih sličnih destinacija pri čemu svoju pažnju trebaju fokusirati na osiguravanje visoke dodatne vrijednosti kreiranih destinacijskih sadržaja na kojima pak treba konstantno raditi,
7. Stvarati kanale promocije i propagande usmjerene u pravcu razvoja imidža turističke destinacije Subotica – Palić do razine optimalnog korištenja postojećih kapaciteta i omogućavati proširivanje i razvoj novih sadržaja turističke destinacije i rast smještajnih kapaciteta,
8. Pri eksploataciji prirodnih, kulturnih i drugih resursa kontinuirano voditi računa o profitabilnosti i održivosti dugoročnih investicija u destinaciji,
9. Sveobuhvatan pogled na turizam kao na motor razvoja grada koji može značajno pridonijeti jačanju ekonomske nezavisnosti i stvaranju novih radnih mjesta, pri čemu proaktivnu ulogu u ovom procesu imaju svi akteri turističke privrede,
10. Konstantno podizati kvalitetu života lokalnog stanovništva, vodeći računa o kvaliteti života budućih generacija i
11. Razvijati turističke destinacije na principima održivog razvoja.

Vizija razvoja turističke destinacije Subotica – Palić

Kako bi se ostvarila definirana vizija razvoja turističke destinacije Subotica – Palić potrebno je ovaj proces shvatiti kao sveobuhvatan i kompleksan, u koji moraju biti uključeni svi stejkholderi.

Tijekom prethodnih godina Subotica – Palić je uspostavila jasan identitet i u okviru stručnih krugova je definirana kao razvijena i atraktivna destinacija idealna za biznis, političke i kulturne susrete, organizaciju srednjih i malih konferencija i manifestacija kao i kratkotrajnih gradskih odmora.

U narednom razdoblju sve aktivnosti turističke privrede grada moraju biti usmjerene k sljedećim programskim aktivnostima:

1. Subotica – Palić treba postati jedan od 5 najznačajnijih gradskih turističkih centara Srbije, da postane regionalno priznata i prepoznatljiva destinacija uvažavajući kvalitetu, raznovrsnost, inovativnost i visoku dodanu vrijednost sadržanu u svojim turističkim proizvodima.
2. Subotica – Palić teži da stekne status moderne, dobro razvijene i konkurentne gradske turističke destinacije u pogledu infrastrukture, zaštite životnog okoliša, razvoja sustavnih mjera za poticanje poduzetništva, kreiranje novih mogućnosti zapošljavanja, rast bruto društvenog proizvoda, permanentno težeći da održi status ugodne i opuštene atmosfere koja je imanentna manjim gradovima u kojima se stanovnici i posetitelji osjećaju sigurno i udobno uz visoku kvalitetu života. Subotica treba postati grad koji jednostavno mora biti otkriven, čije latentne čari trebaju privući turiste da osjete i dožive Suboticu.
3. Subotica treba postati grad lako dostupan svima.

4. Subotica treba da stekne status uspješnog grada koji osigurava visoku kvalitetu života i brojna iznenađenja za brojne posjetitelje.
5. Jasno kreiranim aktivnostima Subotica i Palić trebaju steći status idealnog mjesta kao polazne točke za istraživanje Srbije ili ostalih regionalnih turističkih centara.
6. U usmjerenom i jasno fokusiranom razvoju gradskih turističkih proizvoda u narednom razdoblju treba razmišljati o javno-privatnom partnerstvu kroz koje se treba osigurati balans između kvalitete i cijene pruženih turističkih usluga.
7. Vodeći se temeljnim principima na kojima se zasniva koncept održivog razvoja, Subotica – Palić treba izbjeći brojne zamke koje sa sobom donosi masovni turizam, da kroz procese povećanja i upravljanja potražnjom ostvari svoje definirane ekonomske ciljeve, vodeći računa da pri tom odražava i unaprijedi svoje vrijednosti lojalnošću svojih postojećih, tako i da privuče buduće potencijalne posjetitelje.

Strateški ciljevi razvoja turističke destinacije Subotica – Palić

Da bi se stvorili preduvjeti za ostvarivanje vizije razvoja turističke destinacije neophodno je jasno definirati i provoditi konstatirane strateške ciljeve razvoja turističke destinacije Subotica – Palić. Na ovaj način stvaraju se pretpostavke optimalnog razvoja turističke destinacije uz eliminiranje ili ublažavanje svih konstatiranih rizika.

Krucijalna dva strateška cilja razvoja turizma Subotice i Palića odnose se na:

Tablica broj 4 Rekapitulacija glavnih strateških ciljeva razvoja turizma Subotice i Palića

STRATEŠKI CILJEVI RAZVOJA TURIZMA SUBOTICE I PALIĆA
<u>1. Stvaranje preduvjeta za vrjednovanje Subotice i Palića kao atraktivnih turističkih destinacija.</u>   <i>Realizira se razvojem jakog brenda u okviru koga treba razvijati destinaciju tako da se stvore preduvjeti da ona dobije priznanje atraktivne i privlačne destinacije domaćim i stranim investitorima kao najjačeg ekonomsko-privrednog centra sjeverne Srbije.</i>
<u>2. Rad na kontinuiranom unaprjeđenju konkurentnosti turističke destinacije kroz diversifikaciju i diferencijaciju vlastitih proizvoda, kao i efikasno upravljanje istom.</u>   <i>Postojeći turistički proizvodi i usluge trebaju se dodatno razvijati i konstantno se nadograđivati. U tom smislu treba težiti razvijanju inovativnih, tj. novih turističkih proizvoda kako bi se zauzela bolja pozicija na konkurentskom tržištu.</i>

Da bi se osigurao planski rast turističke destinacije Subotica – Palić i njeno sve bolje pozicioniranje na turističkom tržištu, neophodno je, osim gore proklamiranih ciljeva, definirati nekoliko parcijalnih ciljeva kojima se trebaju stvoriti preduvjeti za dalji razvoj i unaprjeđivanje turističke destinacije Subotica – Palić: promoviranje područja Subotice i Palića kao atraktivnih

turističkih destinacija za jasno definirane, ciljane vidove turizma, težnja k daljem marketinškom pozicioniranju Subotice i Palića kao privlačne turističke destinacije, koncipiranje jasnih investicijskih strategija u one turističke oblasti koje pridonose razvoju turizma cjelokupne destinacije, ohrabrivanje razvoja i promocija posebnih događaja i manifestacija koje mogu privući turiste, a koje su namijenjene svima koji posjećuju Suboticu i Palić, težnja k stalnom unaprjeđenju kvalitete u pružanju turističkih usluga u sklopu destinacije kroz ponudu konzultantskih usluga u funkciji postizanja zadovoljstva na relaciji potrošač – turist, kao i zajednički rad sa svim zainteresiranim tijelima, organizacijama i subjektima čija aktivnost jasno omogućuje unaprjeđenje i promociju turizma na teritoriju grada Subotice.

5. OSTVARENI TURISTIČKI REZULTATI TIJEKOM 2017. GODINE I NJIHOVA ANALIZA

Da bismo pristupili analizi ostvarenih turističkih rezultata u turističkoj destinaciji Subotica neophodno je prvo izvršiti strategijsku analizu rezultata ostvarenih na republičkoj razini.

Na temelju dostupnih podataka Republičkog zavoda za statistiku Srbije tijekom 2017. godine ostvaren je kumulativni rast od 12,1% u dolascima turista i rast od 10,5% u ostvarenim noćenjima turista.

Domicilni turisti su zabilježili rast u broju dolazaka od 7,9%, dok sudjelovanje stranih turista bilježi rast od 16,8%. Ako promatramo ostvarena noćenja turista situacija je gotovo ista, jer su domaći turisti ostvarili rast u broju noćenja od 7,4%, dok su strani turisti zabilježili rast broja noćenja za 15,9%.

Analizirajući prethodne konstatacije možemo zaključiti da su strani gosti tijekom 2017.godine ostvarili značajan postotak povećanja noćenja, a što ćemo prikazati u vidu tabelarnog prikaza broja noćenja stranih gostiju prema zemlji porekla:

Tablica broj 5 Broj noćenja stranih turista u Srbiji, prema zemlji podrijetla

Rb	Zemlja podrijetla	Broj noćenja
1.	Bosna i Hercegovina	234.758
2.	Crna Gora	198.119
3.	Turska	162.566
4.	Hrvatska	153.076

5.	Rusija	150.849
6.	Njemačka	150.001
7.	Bugarska	148.823
8.	Rumunjska	139.813
9.	Slovenija	138.704
10.	Grčka	125.336
11.	Izrael	125.129
12.	Makedonija	121.183
13.	Italija	115.478
14.	Kina	94.845
15.	SAD	81.676

Analizirajući prethodnu tablicu uočavamo da su tri zemlje čiji turisti imaju najveći udio u ostvarenom broju noćenja stranih turista Bosna i Hercegovina, čiji se udio kreće na razini od 234.758 noćenja, Crna Gora, čiji se udio kreće na razini od 198.119 noćenja i Turska koja sudjeluje u ukupnom broju noćenja s ostvarenih 162.566 noćenja tijekom 2017. godine.

Teritorij lokalne samouprave Subotica, tijekom 2017. godine posjetilo je 89.366 turista, koji su u danom razdoblju ostvarili 147.158 noćenja. Turističko mjesto Suboticu posjetilo je 57.487 turista (porast od 3,5%) uz ostvarenih 94.904 noćenja (pad od 2,8%). S obzirom na činjenicu da je u kolovozu 2017. godine izgorio hotel "Gloria", jedan od najznačajnijih smještajnih kapaciteta u gradu, koji je ugošćavao veliki broj turista, možemo reći da je pad u broju dolazak turista minimalan.

Turističko mjesto Palić je u istom razdoblju posjetilo 31.879 (porast od 11%) osoba koje su ostvarile 52.254 noćenja (porast od 7,7%).

Tablica broj 6. Broj dolazaka po turističkim mestima

Mjesto	Dolasci	Udio
Ukupno	89.366	100
Subotica	57.487	64.33
Palić	31.879	35.67

Turističko naselje Subotica čini 64,33% od ukupnog turističkog prometa na teritoriju Grada Subotice, dok turističko naselje Palić ostvaruje 35,67% od ukupnog broja dolazaka turista.

Slične su proporcije kada pogledamo i podatke o rasporedu noćenja:

Tablica broj 7: Broj noćenja po turističkim mjestima

Mjesto	Dolasci	Udio
Ukupno	147.158	100
Subotica	94.904	64.49
Palić	52.254	35.51

Fokusirajući se na analiziranje lokalnog turističkog prometa na teritoriju destinacije Subotica (turistička mjesta Subotica i Palić) dajemo pregled top 15 emitivnih zemalja na turističkom tržištu Subotice:

Tablica broj 8 Broj noćenja stranih turista u Subotici, prema zemlji podrijetla

R.br.	Zemlja podrijetla	Broj noćenja
1	Mađarska	7264
2	Njemačka	5468
3	Hrvatska	5353
4	Poljska	3862
5	Bosna i Hercegovina	3359
6	Rumunjska	3227
7	Slovenija	2893
8	Bugarska	2455
9	Austrija	2246
10	Ruska Federacija	2064
11	Kina (uklj. Hong Kong)	2048
12	Republika Makedonija	1955
13	Italija	1954
14	Ujedinjeno Kraljevstvo	1818
15	Norveška	1664

Kao što se vidi iz tabelarnog prikaza, Mađarska je i dalje najveće emitivno tržište, uz značajan promet koje ostvaruju tržišta bivše Jugoslavije, susjedne zemlje, te najveća europska emitivna tržišta kao Njemačka i Rusija. Indikativno je pojavljivanje Kine među top 15 zemalja.

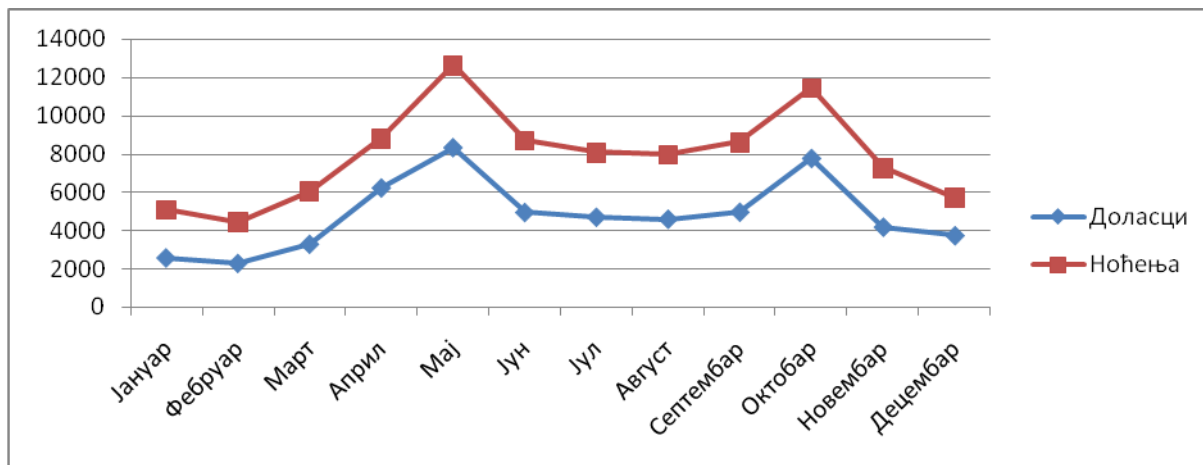
Tijekom 2017. godine zabilježen je porast u broju noćenja stranih turista od 6%. Procentualno gledano, najveće povećanje je postignuto po broju turista iz Kine (+374%), Južne Koreje (+311%), Velike Britanije (+176%) ostalih azijskih zemalja (+123%) i Nizozemske (+122%). Ukoliko gledamo nominalan porast broja noćenja stranih turista, dobijamo sljedeći niz: 1. Kina (+1616 noćenja), 2. Poljska (+1520 noćenja), 3. Mađarska (+1418 noćenja), 4. Velika Britanija (+1160 noćenja) i 5. „Ostale azijske zemlje“ (+790 noćenja).

Radi lakšeg sagledavanja sezonalnih tendencija na turističkom tržištu Subotice, izvršit ćemo njihovo prikazivanje u formi tabelarnih pregleda:

Tablica broj 9 Dolasci i noćenja turista po mjesecima za 2017. godinu u naselju Subotica.

Mjesec	Dolasci	Noćenja
Siječanj	2577	5099
Veljača	2291	4432
Ožujak	3286	6068
Travanj	6211	8813
Svibanj	8307	12648
Lipanj	4937	8714
Srpanj	4690	8087
Kolovoz	4588	7980
Rujan	4951	8620
Listopad	7745	11461
Studen	4174	7276
Prosinac	3730	5706

Grafikon 1 Dolasci i noćenja turista po mjesecima za 2017. godinu u naselju Subotica

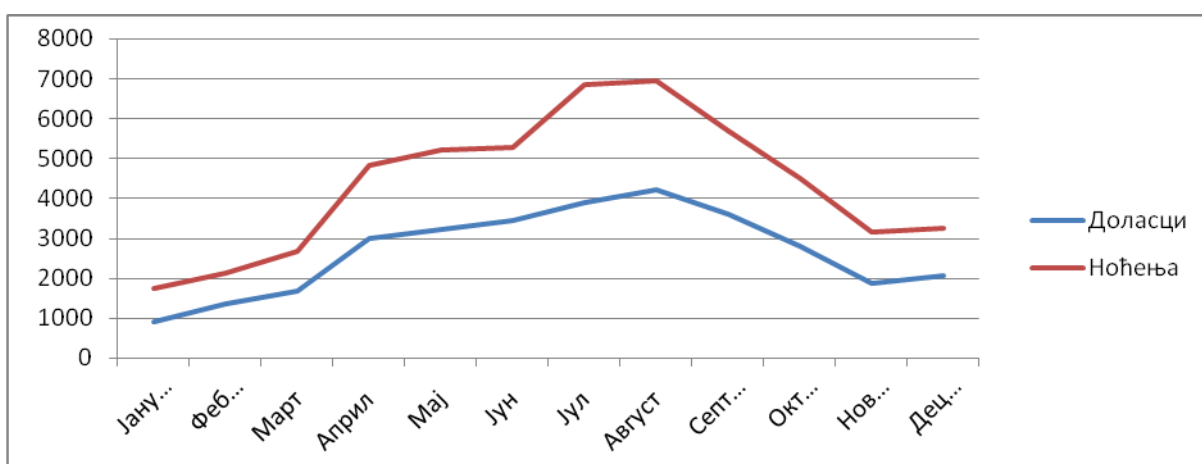
Analizirajući danu tablicu uočavamo da je najveći broj posjeta i noćenja turista tijekom 2017. godine ostvaren u svibnju i listopadu, dok je najmanja posjeta turista bila u veljači.

Sastavni dio turističkog prometa destinacije Subotica predstavljaju i dolasci i noćenja turista u turističkom mjestu Paliću, koji će biti prikazani u tablici koja slijedi:

Tablica broj 10. Dolasci i noćenja turista po mjesecima za 2017. godinu u naselju Palić.

Mjesec	Dolasci	Noćenja
Siječanj	894	1742
Veljača	1352	2138
Ožujak	1678	2687
Travanj	2968	4819
Svibanj	3197	5204
Lipanj	3430	5287
Srpanj	3872	6856
Kolovoz	4204	6941
Rujan	3581	5674
Listopad	2797	4512
Studen	1870	3159
Prosinac	2036	3235

Grafikon 2 Dolasci i noćenja turista po mjesecima za 2017. godinu u naselju Palić.

Podatci iz tablice 10. pokazuju da se najveći broj dolazaka i noćenja na Paliću ostvaruju u srpnju i kolovozu.

Kako bismo dobili potpuniju sliku o tendencijama turističkog prometa tijekom 2017. godine destinacije Subotica – Palić prikazat ćemo prosječan broj dana boravka turista u Subotici i na Paliću. Prosječan broj dana boravka turista u Subotici i Paliću dan je u tablici koja slijedi:

Tablica broj 10. Prosječan broj dana boravka turista u Subotici i na Paliću

PROSJEČAN BROJ DANA BORAVKA TURISTA U SUBOTICI	
<i>prosječan broj dana boravka turista</i>	1,65 dana
<i>Prosječan broj dana boravka domicilnih turista</i>	1,50 dana
<i>Prosječan broj dana boravka inostranih turista</i>	1,78 dana
PROSJEČAN BROJ DANA BORAVKA TURISTA NA PALIĆU	
<i>Prosječan broj dana boravka turista</i>	1,64 dana
<i>Prosječan broj dana boravka domicilnih turista</i>	1,74 dana
<i>Prosječan broj dana boravka inostranih turista</i>	1,49 dana

6. IZVJEŠĆE O RADU TURISTIČKE ORGANIZACIJE GRADA SUBOTICE ZA RAZDOBLJE SRPANJ 2017. – SVIBANJ 2018. I PROGRAM RADA ZA 2018. GODINU

Program rada Turističke organizacije grada Subotice za 2018. godinu urađen je u skladu s izmjenama i dopunama Zakona o turizmu i Strategijom razvoja turizma Republike Srbije, kao i Marketing strategijom Vojvodine.

Opće informacije

Nakon provedene racionalizacije krajem 2017 godine, Turistička organizacija je smanjila broj radnika ukidanjem 2 sistematizirana radna mjesta, od kojih je jedno bilo popunjeno na neodređeno, i sada po sistematizaciji ima 3 zaposlena na neodređeno vrijeme i jednog na određeno (ravnatelj). Ova brojka je daleko manja od potrebnog za efikasno funkcioniranje i u narednom razdoblju neophodno je kadrovski ojačati službu. I pored toga, opseg poslova koje obavljamo se nije smanjio, već je naprotiv značajno povećan nego u prethodnom razdoblju. Turistička organizacija pruža informacije i obavlja djelatnost prodaje suvenira na dvije lokacije: u Turističkom informativnom centru na Paliću, Trg heroja b.b. i Turističkom informativnom centru u Subotici, Trg slobode 1., gdje je i sjedište Turističke organizacije grada. Osim ovih djelatnosti, TOGS se bavi i posredovanjem u smještaju za privatne osobe u domaćoj radinosti, izdavačkom djelatnošću, projektom aktivnostima, promocijom destinacija Palić i Subotica nastupom na domaćim i međunarodnim sajmovima, kao i drugim brojnim događajima ("Beogradski manifest", "Dani Vojvodine" u suradnji s Turističkom organizacijom Vojvodine, manifestacije pod okriljem Turističke organizacije Srbije...), promocijom kroz potporu manifestacijama i festivalima, organiziranjem studijskih posjeta novinara i turoperatera, edukacijom turističkih radnika, povezivanjem privrednika iz sfere turizma, organizacijom manifestacija i drugim poslovima iz svoje djelatnosti.

Turističko-informativni centar na Paliću kao uslužni centar za privatne osobe koje se bave pružanjem usluga smještaja u domaćoj radinosti

Koristeći zakonske mogućnosti koje pruža Zakon o turizmu, fizičke osobe imaju mogućnost pružanja usluge smještaja u domaćoj radinosti preko Turističke organizacije grada Subotice. Tijekom 2017. godine Turistička organizacija grada Subotice imala je sklopljena 63. ugovora o posredovanju u domaćoj radinosti s fizičkim osobama. U odnosu na 2016. godinu bilježi se povećanje prometa za 18%.

Na temelju ovih ugovora Turistička organizacija je u toku 2017. godine imala:

1. Ukupan promet: **18.744.795,22 dinara,**
2. Boravišna pristojba: **1.234.534,00 dinara,**
3. Porez na promet od nepokretnosti: **1.640.272,21 dinara i**
4. Provizija za pružene usluge u posredovanju: **817.301,08 dinara.**

U prvih 5 mjeseci 2018. godine ukupan broj sklopljenih ugovora je dostigao brojku od 75, a ukupan promet iznosi: **6.619.847,50 dinara**, što je povećanje od **35%** u odnosu na isto razdoblje 2017. godine.

Plan je da do kraja 2018. godine ostvarimo po ovom osnovu promet od **21.000.000,00 dinara**

Planirane projektne aktivnosti

S obzirom na potpisan IPA projekat s Hrvatskom 1. 9. 2017. godine na koji smo aplicirali u 2016. godini, Turistička organizacija grada Subotice je s još četiri partnera krajem 2017. godine počela s realizacijom dvogodišnjeg projekta "Secesijska turistička ruta Subotica – Osijek" (akronim SOS) koji će biti sufinanciran od strane Evropske unije, a u okviru "Interreg programa prekogranične suradnje Srbija – Hrvatska 2014. – 2020.", prioriteta mjera „Doprinos razvoju turizma i očuvanju prirodnog i kulturnog naslijeđa“.

Promocijom novog tematskog puta kulturne baštine, odnosno secesijske rute koja spaja gradove Osijek i Suboticu, edukacijom zaposlenih u turizmu i kulturi, te promocijom novog prekograničnog turističkog proizvoda na lokalnim, nacionalnim i regionalnim tržištima – očekuje se povećanje broja turista na obje destinacije.

Ostali partneri u projektu su: Grad Subotica, Grad Osijek, Regionalna razvojna agencija Slavonije i Baranje d.o.o., a vodeći partner je Turistička zajednica grada Osijeka. Članovi projektnog tima iz Turističke organizacije grada Subotice su Robert Kovač i Ivana Anđelković.

Ukupna vrijednost projekta je 1.115.640 eura. Proračun koji Turistička organizacija grada Subotice treba osigurati tijekom 24 mjeseca radi predfinanciranja projekta iznosi 80.467,75 eura. Od toga, 85% treba biti refundirano (68.395,03 eura), dok vlastito učešće iznosi 15% (12.069,50 eura)

Projekt traje 24 mjeseca, a aktivnosti vezane za isti otpočele su u listopadu 2017. godine. Do kraja 2018. godine aktivnosti Turističke organizacije grada Subotice, kao partnera u projektu, su da, kroz zajedničke sastanke s Turističkom zajednicom Osijeka, kreiranje i umrežavanje baze podataka na temu secesijske baštine dva grada i definiranje tematskog puta na prekograničnoj i lokalnoj razini radi stvaranja prekograničnog i lokalnog tematskog puta secesije i zajedničku promociju takve kulturno-turističke ponude.

Do kraja godine u Subotici se planira organizacija edukacije zaposlenih u kulturi i turizmu. U istom razdoblju planiraju se sljedeće aktivnosti:

- priprema, dizajniranje i tiskanje lifleta (20.000 komada koji će biti distribuirani u 2018. godini u okviru karavane koja će obići 8 gradova u regiji) i
- priprema, dizajniranje i tiskanje brošura (60.000 komada u tri jezične varijante srpski, hrvatski i engleski koje će biti distribuirane u Turističkim informativnim centrima u Subotici i Osijeku).
- kupovina i montiranje dva info-izloga u dva lokalna Turističko-informativna centra (Subotica i Palić) čime će sve relevantne informacije na više jezika biti dostupne turistima 24 sata.
- organizacija karavane u sklopu koje se planira obilazak 8 gradova u Srbiji, Hrvatskoj i Mađarskoj (Beograd, Novi Sad, Subotica, Osijek, Zagreb, Pečuh, Segedin, Budimpešta) radi promocije projekta. Promocija je planirana na gradskim trgovima, ili, u slučaju da vremenski uvjeti to onemogućavaju, u velikim tržnim centrima.

U travnju 2018. potpisan je i IPA projekat s Mađarskom, gdje je Turistička organizacija grada Subotice s Turističkom organizacijom Segedina kao vodećim partnerom otpočela projekt pod nazivom „Our Borderless Art Nouveau Culture“ u trajanju od 18 mjeseci, a vezan je za naše zajedničko kulturno naslijeđe, prije svega secesiju. Projekt je ukupne vrijednosti 190.332 eura, a proračun Turističke organizacije grada Subotice je 88.740 eura. Vlastito učešće iznosi 15%.

U sklopu navedenog projekta planirane su sljedeće aktivnosti :

- Kreiranje zajedničkog dizajna za promociju
- Instalacija 30 info tabli za po 15 najznačajnijih objekata u Subotici i Segedinu na srpskom, mađarskom i engleskom jeziku, kao i Brailleovom pismu
- Razvoj aplikacije za virtualne ture za po 15 najznačajnijih secesijskih objekata u Subotici i Segedinu
- Izrada studije o europskim rutama secesije s izrađenim akcijskim planovima za Suboticu i Segedin
- Elaborat o zajedničkim akcijskim planovima s razvijenim turističkim paketima i strategijom za novu prezentaciju na tržištu u razdoblju 2018. – 2022.
- Tiskanje zajedničkih brošura i ostalog propagandnog materijala na 9 jezika: srpski, mađarski, engleski, ruski, nemački, poljski, rumunski, italijanski i francuski.

Članovi projektnog tima iz Turističke organizacije grada Subotice su Robert Kovač i Ivana Anđelković.

Dalje unaprijeđenje WEB prezentacije Turističke organizacije grada Subotice

Turistička organizacija grada Subotice trenutno ima 4 aktivne web prezentacije. Dvije su naslijeđene od JP "Palić Ludaš" i to su:

1. www.visitsubotica.rs i
2. www.palic.rs.

Tijekom 2011. godine su urađene još dvije prezentacije koje promoviraju specijalizirane servise u okviru Turističke organizacije grada Subotice:

1. Greeter Servis www.greeters.visitsubotica.rs — sajt koji je urađen u sklopu projekta pridruživanja destinacije međunarodnoj organizaciji Global Greeter Network i
2. Pre www.meetinsubotica.rs prezentacija Kongresnog sektora koja promovira grad kao kongresnu destinaciju.

Tijekom 2012. godine redizajniran je web sajt Subotice kao destinacije, www.visitsubotica.rs, koji je korisnicima postao dostupan od veljače 2013. godine. Sajt je u tijekom 2013. bio aktivan na 3 jezika: srpskom, engleskom i mađarskom, a tijekom 2014. preveden je i na njemački, ruski, poljski i španjolski jezik zbog sve većeg broja gostiju iz ovog govornog područja koji posjećuju naš grad.

Tijekom 2016. godine je redizajnirana web prezentacije www.visitsubotica.rs u skladu s novim vizualnim identitetom destinacije i provedeno je njeno osvježavanje novim sadržajima i podacima.

U 2018. godini je predviđeno da se sajt www.meetinsubotica.rs integrira u formi subdomena u glavni sajt. Time će se značajno smanjiti troškovi hostinga i troškovi zakupa imena domena i optimalizirati vrijeme dolaska do traženih informacija.

Do kraja godine će se završiti proces objedinjava vizualnog identiteta naših stranica na internetu. Službena prezentacija turističke destinacije Palić, kao najstarija u Srbiji, će zadržati samostalnu domenu www.palic.rs, dok će u svojoj strukturi i vizualnom izgledu biti usklađena sa službenom prezentacijom Subotice.

Nastavak razvijanja mobilne aplikacije Visit Subotica

Prateći svjetske trendove u modernim komunikacijama, Turistička organizacija grada Subotice je realizirala projekt "Subotica goes on - line", odnosno pustila je u rad mobilnu aplikaciju za "pametne telefone" na android platformi. U svijetu je ovaj vid upoznavanja turista sa sadržajima destinacija uveliko prepoznat kao jedan od najboljih načina za animiranje gostiju koji se nalaze u destinaciji.

Mobilna aplikacija je urađena tako da je potpuno funkcionalna bez povezivanja na internet, odnosno posetilac ju može preuzeti s interneta i da nakon toga nema nikakve dodatne troškove kada je koristi (ovo je veoma značajno za turiste iz inozemstva, jer se podaci u romingu

tarifiraju po izuzetno visokim cijenama), integriran je sustav navigacije i urađen je na 4 jezika (srpski, mađarski, engleski i njemački jezik).

U siječnju 2017. godine postavljena je nova verzija aplikacije s interfejsom redizajniranim u skladu s novim vizualnim identitetom destinacije i osvježen novim podacima kako bi posjetiteljima pružala relevantne informacije o objektima, događanjima, mogućnostima za zabavu i rekreaciju.

U tom smislu, osvježeni su sljedeći podatci:

- Prekontrolirani kontakt podaci svih sudionika u turističkoj privredi Subotice i Palića;
- Navedeni novootvoreni objekti, kako smještajni tako i ugostiteljski;
- Osvježena mapa grada kao i okolnih područja.

Afirmacija Subotice kao kongresne destinacije

Turistička organizacija grada Subotice je u suradnji s Kongresnim biroom Srbije uvrstila grad Suboticu i okolinu u jednu od najznačajnijih kongresnih destinacija u Srbiji, zajedno s Beogradom, Novim Sadom, Kopaonikom i Zlatiborom. Prepoznavanje potencijala naše destinacije od strane Kongresnog biroa Srbije kao destinacije koja ima ogroman, neiskorišten kapacitet za razvoj kongresnog turizma je u 2011. godini rezultirala osnivanjem Kongresnog sektora u okviru Turističke organizacije grada Subotice.

Tijekom 2015. godine Subotica je u kongresnoj industriji Srbije zauzela treće mjesto po broju održanih skupova i broja delegata, jer je bila domaćin velikog broja domaćih i međunarodnih skupova. Također, broj delegata koji je sudjelovao na skupovima u Subotici i Paliću je povećan za preko 20%.

Prednost naše destinacije u odnosu na konkurentske u regiji je svakako na vrijeme postavljena pravilna organizacijska struktura kongresnog sektora i donekle izvršena standardizacija u pogledu neophodne kvalitete usluge kod lokalnih partnera.

Zadaci Kongresnog sektora za sada su osiguravanje informacija o kongresnim kapacitetima, davanje informacija o smještajnim kapacitetima, tiskanje vodiča za organizaciju skupova i sastanaka, tiskanje vodiča za planiranje korporativnih putovanja, davanje informacija za medije, davanje savjeta o destinaciji, davanje informacija o banket prostorima, tiskanje mapa grada i davanje informacija za posjetitelje, pružanje informacija o mogućnostima za zabavu, kao i o pružateljima usluga na destinaciji. Dalji razvoj Kongresnog sektora u okviru Turističke organizacije, a samim tim i ove vrste turizma, uvjetovan je prije svega jačanjem kadrovskih potencijala.

U siječnju 2015. godine Turistička organizacija grada Subotice drugi puta je sudjelovala na "Conventi" u Ljubljani, najvećoj B2B manifestaciji na području jugoistočne Europe koja je posvećena isključivo kongresnoj industriji što je rezultiralo sa 6 „site inspections“, gdje su

predstavnici zainteresiranih organizatora skupova obišli našu destinaciju i na licu mjesta se uvjerali u kvalitetu kapaciteta i sadržaja. Ovim se povećava mogućnost za organiziranje još većeg broja događaja kongresnog tipa u našoj destinaciji.

Na temelju svega navedenog potrebno je nastaviti s promotivnim aktivnostima kroz sve vrste medija, ali i raditi na daljem obrazovanju zaposlenih u Turističkoj organizaciji grada Subotice kroz posjete usko specijaliziranim sajmovima kongresnog turizma u Europi.

Promocija grada kroz manifestacije i festivale

Turistička organizacija grada Subotice je od 2017. godine od strane Grada određena za organizatora manifestacija Dana Grada i Dočeka Nove godine na Trgu. U razdoblju od 9. 5. 2018. – 12. 5. 2018. na Paliću smo također bili domaćini 9. Turističkog foruma, koji okuplja turističke delatnike iz cijele Srbije, kao i brojne predstavnike medija i goste iz inozemstva. Forumu je prisustvovalo preko 220 sudionika, koji su u tri dana imali priliku unaprijediti svoja znanja i vještine kroz edukativne sesije i radionice, ali i zabaviti se na sportskim igrama i izletima koje smo im organizirali. Ovo je bila jedinstvena prilika da se mnogi od njih prvi put upoznaju s našom destinacijom i smatramo da će ova promocija Palića i Subotice u narednom razdoblju dovesti do povećanog broja turista.

Osim navedenih manifestacija, a u sklopu svojih redovnih aktivnosti, svake se godine priprema Kalendar događanja radi promocije turističke ponude kao i u svrhu informiranja turista. U Kalendaru su navedena događanja koja su turistički valorizirana ili imaju potencijala da to postanu i to, kako zabavna i gastronomska tako i etno, kulturna, sportska i privredna događanja.

Integralna verzija Kalendara događanja za cijelu 2018. godinu za Suboticu, Palić i okolinu, dostupna je na srpskom, a izbor turistički najznačajnijih događanja na mađarskom i engleskom jeziku na sajtu www.visitsubotica.rs tijekom godine, Kalendar događanja se konstantno dopunjava i ažurira, a sve manifestacije blagovremeno se najavljuju na sajtu Turističke organizacije.

Trojezična tiskana verzija Kalendara događanja za 2018. godinu s izborom od 30-tak najznačajnijih i najatraktivnijih manifestacija tiskana je početkom godine u nakladi od 3.000 primjeraka.

Turistička organizacija grada Subotice izbor turistički najznačajnijih događanja redovno dostavlja i Turističkoj organizaciji Srbije, Turističkoj organizaciji Vojvodine i drugim zainteresiranim subjektima.

U 2018. godini akcent je stavljen na promociju sljedećih događanja:

Tabela broj 16 Kalendar dešavanja na području Subotice i Palića tokom 2018. godine

Veljača		
14. veljače <i>Subotica, Gradska kuća</i>	Festival ljubavi i vina	
24. – 26. veljače <i>Subotica – na više lokacija</i>	FEMUS Internacionalni festival umetničke muzike	www.femus.info
Ožujak		
23. – 29. ožujka <i>Subotica</i>	Butkicijada i Uskršnji vašar Sajam mesnih prerađevina, vina i rukotvorina	
Travanj		
28. travnja – 2. svibnja <i>Palić, na više lokacija</i>	Prvomajski uranak Višednevni zabavni sadržaji	www.park-palic.rs
Svibanj		
4. – 6. svibnja <i>Palić, Jedriličarski klub</i>	SEEOOC 2018. Međunarodna jedriličarska regata	www.jk-palic.org.rs
12.-13. svibnja <i>Palić</i>	IAU Palić 2018. Međunarodni ultramaraton	www.usspalic.org
26. svibnja <i>Palić, Velika terasa</i>	Palićke vinske svečanosti Degustacija i prodaja vina	www.park-palic.rs
27. svibnja	Zlatni kotlić Palića Natjecanje u kuhanju riblje čorbe	www.facebook.com/konoba.kujundzic

<i>Palić</i>		
Lipanj		
31. svibnja – 2. lipnja <i>Subotica, Dvorana sportova</i>	Međunarodni i regionalni sajam gospodarstva Sajam, poslovni susreti i programi edukacije	www.suboticasajam.rs
1.– 3. lipnja <i>Subotica, Palić i Đurđin</i>	Međunarodni susret oldtimer i reli vozila Izložba starovremenih automobila i motocikala	www.oldtimerclub-subotica.com
10. lipnja <i>Subotica</i>	Svjetski dan secesije Višednevni kulturni programi	www.facebook.com/SecesijaUSuboticiSzecesszioSzabadkan
21. – 24. lipnja <i>Palić, Velika terasa</i>	Etnofest World music festival	www.etnofest.org
23.-24. lipnja <i>Palić, Muški štrand</i>	Ground level festival ekstremnih sportova Natjecanja i akrobacije na biciklama i rolerima	www.groundlevelfest.com
24. lipnja <i>Subotica, vojarna na Palićkom putu</i>	North side tuning show 6 Izložba modificiranih automobila	Fb NTSSubotica
29. lipnja – 1. srpnja <i>Subotica, centar grada</i>	Međunarodni Oldtimer susret Izložba starovremenih vozila	www.oldtimer.rs
Srpanj		

29. lipnja – 1. srpnja <i>Tavankut</i>	56. Vojvodina Open Međunarodna veslačka regata	www.veslanje-palic.org.rs
14. srpnja <i>Đurđin, kraj đurđinske crkve</i>	Ris Natjecanje žetelaca u ručnom košenju žita	www.visitsubotica.rs
14. – 20. srpnja <i>Palić i Subotica</i>	Festival europskog filma „Palić 2018“ Selekcije evropskih filmova	www.palicfilmfestival.com
19. – 22. srpnja <i>Palić, Termalni bazen</i>	Summer3p festival Festival elektronske muzike	www.summer3p.org
28.-29. srpnja <i>Subotica, Gradski hipodrom</i>	Konjička utrka “Dužijanica” Kasačke utrke	www.visitsubotica.rs
Kolovoz		
10. – 12. kolovoza <i>Subotica, na više lokacija</i>	„Dužijanica“ Završni dio žetvenih svečanosti	www.visitsubotica.rs
22. – 26. kolovoza <i>Subotica, centar grada</i>	Interetno festival Međunarodni festival folklora	www.interetno.net
Rujan		
1. rujna <i>Subotica, više lokacija</i>	Dan Grada Višednevni kulturni i zabavni programi	www.subotica.rs
3. – 10. rujna <i>Subotica</i>	Zavičajni dani Višednevni kulturni i zabavni programi	www.subotica.rs
10. – 17. rujna	Jesenski festival židovske kulture	www.josu.rs

<i>Subotica</i>	Predstavljanje židovskog kulturnog stvaralaštva	
16. – 17. rujna <i>Palić</i>	Berbanski dani Proslava povodom završetka berbe u voćnjacima i vinogradima	www.park-palic.rs
22. rujna <i>Palić</i>	Vinski maraton Degustacija i prodaja vina	www.park-palic.rs
24. – 30. rujna <i>Subotica</i>	Međunarodni festival kazališta za djecu „Subotica 2018“ Festival kazališta za djecu i lutkarskih kazališta	www.lutfestsubotica.net
Listopad		
21.-22. listopada <i>Ergela Kelebija</i>	Natjecanje zaprega Finale prvenstva Srbije	www.lipicaner.com
Studeni		
<u>10. studenoga</u> <i>Ljutovo</i>	Festival mlade rakije Festival spaja proizvođače i ljubitelje kvalitetnih lokalnih voćnih rakija	www.visitsubotica.rs
20. – 23. studenoga <i>Subotica</i>	Desire Central Station festival Festival suvremene kazališne i plesne umjetnosti	www.desirefestival.eu
Prosinac		
5. prosinca – 15. siječnja <i>Subotica</i>	Winter Fest Praznični vašar u centru grada	www.supijace.co.rs
31. prosinca	Doček Nove godine 2019.	www.subotica.rs

<i>Subotica, Trg slobode</i>	koncerti	

Informativno-propagandna djelatnost

Turistička organizacija grada Subotice će tijekom 2018. godine poduzimati značajne aktivnosti u pogledu promocije turističke ponude destinacije Subotica – Palić.

U nastavku je dan popis ključnih aktivnosti:

- Informativna djelatnost.
- Organiziranje manifestacija
- Projektne aktivnosti usmjerene na promociju destinacije
- Organiziranje rada turističko-informativnih centara.
- Održavanje i unaprjeđenje internet prezentacija.
- Realizacija medijske kampanje u elektroničkim medijima.
- Realizacija medijske kampanje u tiskanim medijima.
- Realizacija kampanje na internet pretraživačima.
- Organiziranje i koordinacija promotivnih nastupa i sajмова turizma u zemlji i regiji.
- Organiziranje posjeta studijskih grupa novinara i turističkih agencija iz zemlje i regije u Subotici, Paliću i okolnim mjestima.

Izrada informativno-propagandnog materijala

U okviru Turističke organizacije grada Subotice u 2018. godini predviđene su sljedeće aktivnosti u pogledu izrade informativno-propagandnog materijala:

1. Izrada fotodokumentacije – otkup najboljih fotografija koje mogu biti upotrijebljene za potrebe svih vrsta prezentacija destinacije (brošure, lifleti, web prezentacije, press materijali...).
2. Plasman službenih suvenira Subotice
3. Izrada općih kataloga destinacije – svakako je jedna od najvažnijih djelatnosti Turističke organizacije grada Subotice, te će se nastaviti sa ovom praksom, a najnoviji katalozi (brošure) će biti predstavljene na Međunarodnom sajmu turizma u Beogradu.

Praćenje turističkog prometa i istraživanje tržišta

S obzirom na to da u okviru Turističke organizacije grada Subotice postoji poseban sektor – Sektor za istraživanje tržišta i razvoj – ovo je svakako dio poslova kome će se Turistička organizacija grada Subotice posvetiti i u 2018. godini.

Provodit će se sljedeće aktivnosti:

– Praćenje broja gostiju – uz potporu Republičkog zavoda za statistiku svakog mjeseca će biti rađena analiza podataka koji nam budu dostavljeni tako da svi zainteresirani u svakom momentu mogu dobiti relevantne podatke za prethodni mjesec.

– Analiza mišljenja turista i posjetitelja Subotice kroz podatke koji se prikupe u Turističkom informativnom centru kako u Subotici, tako i na Paliću.

Planirani opseg tiskanja promotivnih materijala i tiskanih medija

Tijekom 2018. godine planirano je tiskanje sljedećih materijala:

Nova izdanja:

1. Kalendar manifestacija u Subotici, na Paliću i Kelbiji za 2018. godinu. Trojezično, srpsko-englesko-mađarsko izdanje, Tiraž: **3.000**
2. Turistički vodič – Subotica, Dvojezično, norveško-talijansko izdanje, naklada: **5.000** komada
3. Secesija u Subotici, Dvojezično, srpsko-englesko izdanje, naklada: **5.000**
4. Secesija u Subotici, Dvojezično, mađarsko-njemačko izdanje, naklada: **5.000**
5. Secesija u Subotici, Dvojezično, rusko-hebrejsko izdanje, naklada **5.000**
6. Secesija u Subotici, Dvojezično, kinesko-poljsko izdanje, naklada **5.000**
7. Vodič za seoski turizam, Dvojezično, srpsko-englesko izdanje, naklada: **5.000** komada
8. Vodič za vinski turizam, Dvojezično, srpsko-englesko izdanje, naklada: **5.000** komada

Naknadno tiskanje ažuriranih brošura:

1. Turistički vodič – Subotica, Dvojezično, srpsko-englesko izdanje, naklada: **5.000** komada
2. Turistički vodič – Palić, Dvojezično, srpsko-englesko izdanje, naklada: **5.000** komada
3. Turistički vodič – Palić, Dvojezično, mađarsko-njemačko naklada, Tiraž: **5.000** komada

Prikupljanje i objavljivanje informacija vezanih za razvoj turizma

U okviru rada Turističko-informativnih centara u Subotici i na Paliću prikupljaju se svi podaci značajni za turističku privredu destinacije. Iz ovog fonda se dobijaju informacije pogodne za formiranje:

Kalendara događaja,

Priopćenja i drugih informacija za medije i druge interesente,

Cjenici za sajamske nastupe i druge potrebe,

Flajeri i drugi propagandni materijali.

Sačinjavaju izvješća,

Daju tekuće turističke informacije.

Ove informacije redovno, kao i do sada, prosljeđuju se partnerima u turističkoj privredi grada Subotice kao vid potpore za provođenje njihovog poslovanja

Razvijanje suradnje s WEB portalima koji su specijalizirani za turizam, kao i s časopisima u zemlji i regiji

Novina u 2018. godini je predstavljanje potencijala naše destinacije u HELLO TRAVEL magazinu, gdje su u dvojezičnom, srpsko-engleskom izdanju koje je posvećeno Vojvodini, Subotica i Palić dobili zavidan broj stranica na kojima su prezentirane najznačajnije kulturne i turističke atrakcije.

Također, do kraja godine je u planu da se Subotica priključi platformi Cultural places by Orounodo. U pitanju je inovativna platforma koja putem mobitela prenosi multimedijalni sadržaj i stvara interakciju između posjetitelja-turista i destinacije.

U suradnji s Turističkom organizacijom Srbije tijekom 2018. je snimljen promotivni spot o Subotici i Paliću, a koji će se u naredne 3. godine prikazivati na kanalu SKY TRAVEL. Na ovaj način naša destinacija će biti predstavljena na velikom broju stranih tržišta, a takva vrsta promocije će neminovno dovesti do povećanja zanimanja, a samim tim i posjeta Subotici i Paliću.

Neophodno je i u narednom razdoblju redovno osvježavati novim informacijama sve internet portale koji su posvećeni turizmu i turistički relevantnim temama, a s kojima Turistička organizacija grada Subotice surađuje unazad nekoliko godina.

Zaposleni u Turističkoj organizaciji grada Subotice će i u 2018. godini pomagati, podržavati i neposredno sudjelovati u pisanju stručnih i kvalitetnih članaka na pojedine teme iz oblasti turizma i plasirati ih u tisku, stručnim časopisima, revijama i drugim tiskanim i elektroničkim izdanjima.

Planirane sajamske aktivnosti u 2018. godini

U proteklom razdoblju Turistička organizacija grada Subotice planira nastupiti na sljedećim sajmovima:

Tablica broj 17. Nastupi na sajmovima i manifestacijama u 2018. godini

SAJAMSKI NASTUPI U INOZEMSTVU	
1. „IMTM“, Tel Aviv, Izrael, 6.-7. veljače 2018, u suradnji s Turističkom organizacijom Srbije, 2. „ITB“, Berlin, Njemačka, 7. – 11. ožujka 2018. godine, u suradnji s Turističkom organizacijom Srbije, 3. „Places2Go“, Zagreb, Hrvatska, 15 – 19. ožujka 2018. godine u suradnji s Turističkom organizacijom Vojvodine, 4. „METUBES“, Budva, Crna Gora, 21 – 24. ožujka 2018. godine u suradnji s Turističkom organizacijom Vojvodine i Pokrajinskim tajništvom za privredu i turizam 5. „COTTM“, Peking, Kina, 16. – 18. travnja 2018. u suradnji s Turističkom organizacijom Vojvodine i Turističkom organizacijom Srbije 6. Pula, Hrvatska, „Dani Vojvodine“ 14. – 16. lipnja 2018. u suradnji s Turističkom organizacijom Vojvodine 7. Beč, Austrija, "Dani Vojvodine", rujan 2018. godine, u suradnji s Turističkom organizacijom Vojvodine, 8. Istanbul, Turska, "Dani Vojvodine", rujan 2018. godine, u suradnji s Turističkom organizacijom Vojvodine 9. „Leisure“, Moskva, Rusija, 11 – 13. rujna 2018. godine, u suradnji s Turističkom organizacijom Srbije 10. „CITM“, Šangaj, Kina, studeni 2018. godine, u suradnji s Turističkom organizacijom Vojvodine	
SAJAMSKI NASTUPI U ZEMLJI	
1.Beograd,"Međunarodni sajam turizma", 22. – 25. veljače 2018. godine, samostalni nastup, 2.Beograd, "Beogradski manifest", 25. - 27. svibnja 2018. godine, samostalni nastup, 3.Subotica, „Međunarodni i regionalni sajam gospodarstva“, 30. svibnja – 2. lipnja 2018. godine, samostalni nastup 4.Beograd, Kampanja „Vidi Srbiju“, 22. lipnja 2018. godine, u suradnji s Turističkom organizacijom Srbije, 5.Novi Sad, "Međunarodni sajam turizma", 4. – 6. listopada 2018. godine, u suradnji s Pokrajinskim tajništvom za privredu i Turističkom organizacijom Vojvodine 6.Kragujevac, "Sajam turizma i seoskog turizma", studeni 2018. godine u suradnji s Turističkom organizacijom Vojvodine	

7. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA I PORUKE ZA BUDUĆNOST

Plan i program rada Turističke organizacije grada Subotice usklađen je s trenutnim trendovima na domaćem, regionalnom i međunarodnom tržištu i predstavlja sredstvo za provođenje razvojne politike, praćenje i mjerenje razvoja i napretka naše destinacije.

Dokument daje viziju za Suboticu i Palić kao veoma značajne destinacije Srbije, idealne za poslovni turizam, kratke gradske odmore i savršenu bazu, tj. polaznu točku za istraživanje znamenitosti Srbije i okolnih europskih zemalja. Subotica kao jedan od vodećih privrednih centara Srbije i brzorastuća turistička destinacija ima dobre šanse dodatno povećati količinu i kvalitetu usluga u turizmu, poboljšati svoje priznanje i konkurentnost, te da time postigne ciljeve iznijete u ovom planu rada.

Ovdje svakako treba istaknuti da su trendovi turističke tražnje posljednjih nekoliko godina, kao i trenutni i aktualni trendovi u regionalnom, europskom i globalnom turizmu veoma povoljni za našu destinaciju. S obzirom na to da se želje i interesiranja turista mijenjaju veoma brzo, izuzetno je važno osluškivati i pratiti tržište svim raspoloživim sredstvima što će Turistička organizacija grada Subotice svakako činiti i u budućnosti, kako bi se povećanje broja dolazaka i noćenja turista, kao i njihovo zadovoljstvo uslugama i dalje nastavilo tempom kojim raste posljednjih godina.

Iz gore navedenih podataka izvlači se zaključak da u 2018. godinu treba ući s optimizmom da će se pozitivan trend održati i da će teritorij grada Subotice i okoline nastaviti pratiti pozitivan trend u ukupnom broju dolazaka i noćenja turista.

Turistička organizacija grada Subotice će pratiti nove trendove na svjetskom, europskom i regionalnom turističkom tržištu i u 2018. godini, sa namjerom da utječe na povećanje kvalitete usluge kod svih privrednih subjekata iz oblasti turizma, istodobno nastojeći dodatno educirati i unaprijediti znanje svih svojih zaposlenih kako bi Suboticu i Palić kao destinacije jače učvrstila i bolje pozicionirala nego u prethodnom razdoblju.